

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 16. Rok: 2023 Číslo: 1

Vydané pre vnútornú potrebu farnosti

Božia spravodlivosť je milosrdná (z myšlienok pápeža Františka)

Evanjelium nám predstavuje podivuhodnú scénu: Ježiš sa po prvýkrát po svojom skrytom živote v Nazarete objavuje na verejnosti; prichádza na breh rieky Jordán, aby sa dal pokrstiť Jánom. (Mt 3, 13 - 17).

Bol to obrad, pri ktorom sa ľudia kajali a zavazovali k obráteniu. Keď však vidíme Ježiša, ako sa mieša s hriešnikmi, žasneme a pýtame sa: *Prečo sa Ježiš takto rozhodol, On, ktorý je Boží Svätý, Boží Syn bez hriechu, prečo urobil toto rozhodnutie?*

Odpoveď nachádzame v slovách, ktoré Ježiš adresuje Jánovi: „*Len to nechaj, lebo sa patrí, aby sme splnili všetko, čo je spravodlivé*“ (v. 15). Splniť všetko, čo je spravodlivé - čo to znamená, čo to chce povedať?

Ježiš tým, že sa dáva pokrstiť, nám zjavuje Božiu spravodlivosť, tú ktorú prišiel priniesť na svet.

My máme mnohokrát obmedzenú predstavu o spravodlivosti a myslíme si, že znamená: kto sa mylí, zaplatí za to, a tak zadosť učiní za krivdu, ktorú spôsobil. Ale Božia spravodlivosť, ako učí Písmo, je oveľa väčšia: jej cieľom nie je odsúdenie vinníka, ale jeho spása, znovuzrodenie, urobiť ho spravodlivým, z nespravodlivého robí spravodlivého. Je to spravodlivosť, ktorá pochádza z lásky, ktorá vychádza z útrobov súcitu a milosrdenstva, ktoré sú samotným srdcom Boha, ktorý je Otcom. Je pohnutý, keď nás zlo utláča a padáme pod ťarchou hriechov a slabostí. Božia spravodlivosť teda nechce udeľovať tresty

a pokuty, ale, ako uvádza apoštol Pavol, spočíva v tom, že nás, svoje deti, robí spravodlivými (porov. Rim 3, 22-31), tým, že nás vyslobodzuje z osídien zla, uzdravuje nás, dvíha nás.

Vždy Pán netrestá, ale s vystretou rukou nám pomáha dvíhať sa. A tak chápeme, že na brehu Jordánu nám Ježiš zjavuje zmysel svojho poslania: prišiel splniť Božiu spravodlivosť, ktorou je zachrániť hriešnikov; prišiel vziať na svoje plecia hriech sveta a zostúpiť do

vôd priepasti, vôd smrti, aby nás zachránil a nenechal utonúť.

Ukazuje nám, že skutočná Božia spravodlivosť je milosrdenstvo, ktoré zachraňuje. Bojíme sa

myslieť si, že Boh je milosrdenstvo, a Boh je milosrdenstvo, pretože jeho spravodlivosť je práve milosrdenstvo, ktoré zachraňuje, jeho spravodlivosť je láska, ktorá zdieľa našu ľudskú prirodzenosť. Jeho spravodlivosť je nám nablízku, súcitiť s našou bolesťou, vstupuje do našej temnoty, aby priniesla svetlo.

Pápež Benedikt XVI. povedal, že „Boh nás chcel zachrániť tým, že sám zostúpil až do priepasti smrti, aby každý človek, dokonca aj ten, ktorý klesol tak hlboko, že už nevidí nebo, mohol nájsť Božiu ruku, ktorej by sa chytil a povstal

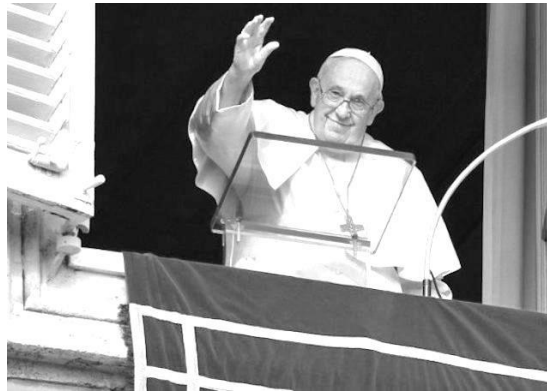
z temnôt a opäť uvidel svetlo, pre ktoré bol stvorený“ (Homília, 13. januára 2008).

Boh je milosrdný. Jeho spravodlivosť je milosrdná. Nechajme sa chytiť za ruku. Aj my, Ježišovi učeníci, sme povolaní uplatňovať spravodlivosť týmto spôsobom vo vzťahoch s druhými, v Cirkvi, v spoločnosti: nie s prísnosťou tých, ktorí súdia a odsudzujú, rozdeľujú ľudí na dobrých a zlých, ale s milosrdenstvom tých, ktorí prijímajú,

zdieľajú rany a slabosti našich sestier a bratov, aby ich pozdvihli. Chcel by som to povedať takto: nerozdeľovať, ale deliť sa. Nedeliť, ale zdieľať.

Konajme ako Ježiš:

podeľme sa, nesme si vzájomne bremená, namiesto klebiet a ničenia, hľadme na iných so súcitom, pomáhajme si navzájom. Pýtajme sa: som ten, kto rozdeľuje alebo sa delí? Trochu sa zamyslime: som učeníkom Ježišovej lásky alebo učeníkom klebetenia, ktoré rozdeľuje? Rozprávanie je však smrtiaca zbraň: zabíja, zabíja lásku, zabíja spoločnosť, zabíja bratstvo. Položme si otázku: Som človek, ktorý rozdeľuje, alebo človek, ktorý sa delí? A teraz sa modlime k Panne Márii, ktorá porodila Ježiša a ponorila ho do našej krehkosti, aby sme opäť mali život.

Prepodobný Eutymios Veľký

(20. január v liturgickom kalendári)

Eutymios sa narodil v roku 376 v Melitene v Arménsku. Jeho matka, vdova a diakonka, zverila trojročného Eutymia melitenskému biskupovi Otreiovi, ktorý ho pokrstil a neskôr postrihol za čteca (lektora). Nový melitenský biskup Leteios vysvätil devätnásťročného Eutymia za kňaza a ustanovil za vizitátora kláštorov.

Eutymios obľuboval ústranie a zvykol tráviť veľa času v Kláštore svätého Polyekta († 259), prvého kresťanského mučeníka mesta Melitene, a v Kláštore Tridsiatich troch mučeníkov.

Eutymios začal vnímať svoje funkcie ako prekážku k zdokonaľovaniu svojej duše, a tak po desiatich rokoch služby v melitenskej eparchii odišiel do Jeruzalema. Tu navštívil posvätné miesta a prišiel do kontaktu s otcami púšte.

Eutymios sa čoskoro usadil v Charitonovej lavre pri Pharane. Na chlieb si zarábala pletením košíkov. Proti vášňam bojoval pôstom a bdením. Každoročne trávil celý Veľký pôst na samote Koutila pri brehu Mŕtveho mora. Po piatej takto prežitej Svätej Štyridsiatnici sa namiesto návratu do

Charitonovej lavry pri Pharane rozhodli (spolu s Teoktistom) založiť novú lavru vo Wadi Dabor (medzi Jeruzalemom a Jerichom), neskôr ďalšie dve lavry v Mardes a Aristoboulias.

Eutymios potom žil ako pustovník a duchovný učiteľ v blízkosti Teoktistom vedeného mníšskeho spoločenstva. Tam vznikla nová lavra pomenovaná po

Eutymiovi, pričom vysviacka jej chrámu sa konala v roku 428. Mnohí Eutymiovi žiaci sa neskôr stali biskupmi, zakladateľmi kláštorov a duchovnými učiteľmi

Eutymios mal nejaký podiel na pokresťančení arabských nomádov a založení ich vlastného biskupstva Parembolai. Prvým biskupom sa tam stal Eutymiom pokrstený Peter Aspebet (427 – pred 449).

Eutymios bránil teologické závery Efezského (431) a Chalcedónskeho (451) koncilu. Keď sa v roku 451 stal jeruzalemským patriarchom monofyzita Teodóz, okolo Eutymia sa zozbierala opozícia.

Eutymios zomrel 20. januára 473. Pochovali ho v jeho jaskyni, v ktorej jeho relikvie zostali do polovice 8. storočia. Odvtedy sú stratené.

Liturgický program

Liturgický program po 31. nedeli po Päťdesiatnici

od 16.01. do 22.01. 2023

Pondelok 16.01.	Poklona reťaziam sv. apoštola Petra	06:30 sv. lit. (csl.) * <i>Filip, Jozef s rod.</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Eva s rod.</i>
Utorok 17.01.	Prepodobný a bohonositeľný otec Anton Veľký	06:30 sv. lit. (csl.) * <i>Dušan s rod.</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Emil (panychída)</i>
Streda 18.01.	Svätý Atanáz a svätý Cyril, alexandrijskí arcibiskupi	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Ján</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) 1. † <i>Milan, Mária (panychída)</i> 2. † <i>Michal, Daniela, Anna, Andrej...</i>
Štvrtok 19.01.	Prepodobný otec Makarios Egyptský	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Anna, Anna, Juraj...</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Ivan</i>
Piatok 20.01.	Prepodobný a bohonositeľný otec Eutymios Veľký voľnica	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Michal, František</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) 1. † <i>Alexander (panychída)</i> 2. † <i>Vasil', Irena, Štefan, Anna</i>
Sobota 21.01.	Prep. otec Maxim Vyznávač	07:00 sv. lit. (csl.) † <i>Michal, Ján Anna...</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Juraj, Mária (panychída)</i>
Nedeľa 22.01.	Nedeľa o Zachejovi Sv. apoštol Timotej hl. 8	07:30 sv. lit. (slov.) * <i>o. Ján, Denisa, Peter, Michal</i>
		09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť
		11:00 sv. lit. (slov.) * <i>Ladislava, Marián</i>
		17:15 Večiereň
		18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Ján, Mária</i>

Liturgický program

Liturgický program po Nedeli o Zachejovi
od 23.01. do 29.01. 2023

Pondelok 23.01.	Sv. muž. Agatanel	06:30 sv. lit. (csl.) * <i>Simona</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Luboš s rod.</i>
Utorok 24.01.	Prep. matka Xénia Rímska	06:30 sv. lit. (csl.) * <i>Marta s rod.</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Veronika, Oliver, Lukáš...</i>
Streda 25.01.	Sv. Gregor Teológ, konštantínopolský arcibiskup	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Mária, Vasil'</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) 1. † <i>Juraj, Mária</i> 2. † <i>Jozef, Renáta, Zuzana, Jozef</i>
Štvrtok 26.01.	Prep. otec Xenofont a jeho manželka Mária a synovia	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Anton, Slavko, Július</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) 1. † <i>Peter</i> 2. † <i>Ivan, Irena (panychída)</i>
Piatok 27.01.	Prenesenie pozostatkov sv. Jána Zlatoústeho zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) * <i>Alžbeta</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Mária</i>
Sobota 28.01.	Prep. otec Efrém Sýrsky	07:00 sv. lit. (csl.) † <i>Mária, Juraj, Anna...</i>
		18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Michal, Mária, Michal</i>
Nedeľa 29.01.	Nedeľa o Zachejovi Prenesenie pozostatkov svätého hieromučeníka Ignáca Bohonositeľa hl. 3	07:30 sv. lit. (slov.) * <i>Miroslav, Miloslava, Michaela, Lenka, Mária</i>
		09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť
		11:00 sv. lit. (slov.) * <i>Richard</i>
		17:15 Večiereň
		18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Helena s rod.</i>

Predpôstne obdobie

(charakteristika liturgického obdobia)

Už niekoľko týždňov pred samotným začiatkom Veľkého pôstu, Cirkev oznamuje jeho príchod a pozýva nás do obdobia predpôstnej prípravy. Skôr než začne samotný Veľký pôst, Cirkev oboznamuje svojich veriacich s jeho významom.

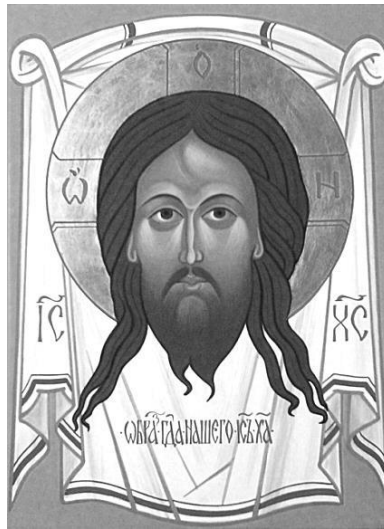
Príprava na Veľký pôst sa začína Zachejovou nedeľou (Lk 19, 1-10) a zahŕňa štyri na seba nadväzujúce nedele, pričom každá z nich sa prostredníctvom čítania konkrétnych textov Evanjelia venuje určitému základnému aspektu pokánia:

- ❖ **Nedeľa mýtnika a farizeja**
(Lk 18, 10-14).
- ❖ **Nedeľa márnokratného syna**
(Lk 15, 11-32).
- ❖ **Nedeľa mäso pôstna**
(Mt 25, 31 – 46)
- ❖ **Nedeľa syropôstna**
(Mt 6, 14 – 21)

Takáto prax predpôstneho obdobia je na Východe starobylá. Už veľkí kazatelia a znalci duchovného života 4. storočia, akými boli sv. Bazil Veľký, sv. Ján Zlatoústý, Cyril Alexandrijský a iní nám zanechali svoje kázne a slová, v ktorých

poukazujú na pôst, ktorý očakávame, nie prežívame.

Cieľom predpôstneho obdobia je obnoviť vzťah človeka k Bohu a takto mať čo najväčší duchovný ošoh z pôstu.

Príkladmi zo Sv. písma, ktoré Cirkev po tieto dni veriacim predkladá, sa má veriaci človek povzbudiť na pravú modlitbu, kajúcnosť a hlbokú ľútosť nad hriechmi. Taktiež nadobudnúť správny postoj k Bohu, v ktorom má vidieť milosrdného Otca, ale aj spravodlivého sudcu. Všetko

tu vedie človeka k tomu, aby zanechal pýchu a nadutosť farizeja, pokorne sa modlil ako mýtnik, kajal sa ako márnokratný syn, mal bázeň pred Božím súdom a oplakával svoje priestupky ako praotec Adam. Aby prijal námahy pôstu počas Štyridsiatnice, nasledujúc tak svojho Spasiteľa, ktorý sa štyridsať dní postil v jordánskej púšti.

Liturgickou zvláštnosťou tohto obdobia sú kajúce tropáre, ktoré sa spievajú na utierni po čítaní sv. Evanjelia a 50. žalmu. Tieto tropáre sa spievajú až do piatej pôstnej nedele a vyjadrujú ducha modlitby, pokánia a pokory.

„Ty sa v tom nevyznáš!“

(príbeh pre potešenie duše)

Nech už bol dôvod akýkoľvek, manželke vždy opakoval: „Ty sa v tom nevyznáš!“

Skutočne vyštudovala len päť tried základnej školy, nezaujímal sa vôbec o politiku, nečítala noviny. Starala sa len o deti, dom, pranie, kuchyňu, kurence na dvore a o prácu v továrni na obuv.

Keď sa v rodine začala nejaká debata, manžel z princípu odmietal akýkoľvek rozumný dialóg a plný predsudkov uzavrel: „Ty sa v tom nevyznáš!“

Keď sa manželka snažila zapojiť ho do riešenia nejakej vážnej záležitosti, aby posúdil vhodnosť nejakej kúpy, alebo výber miesta dovolenky, alebo študijné výsledky detí, alebo rodinný rozpočet... mal pre ňu vždy tú istú odpoveď - jednoznačnú, suchú, definitívnu: „Ty sa v tom nevyznáš!“

Keď raz večer televízia vysielala zápas národného tímu, zrazu vypadol elektrický prúd.

Manžel začal hundrať a so zvyčajnou domýšľavou istotou sa pobral do tmavej pivnice, aby skontroloval a vymenil poistky.

„Zapáľ si sviečku“, radila mu manželka. Ako obyčajne je odvrkol: „Ty

sa v tom nevyznáš! Zvládnem to aj poslepiacky!“

V ten večer však niečo zjavne nezafungovalo, pretože chudák muž sa pošmykol na schode, zareval ako divý tur, strepal sa na dno pivnice a skončil celý zakrvavený a dolámaný.

Bolo to s ním vážne, ale lekárom v nemocnici sa po dlhých dňoch intenzívnej starostlivosti podarilo zachrániť mu život.

Keď sa napokon neborák po štyroch

dňoch znovu prebral, uvidel pri svojej posteli manželku.

So zaslzenými očami sa k nemu ustarostene skláňala plná lásky. Úbohá žena ho

neopustila ani na chvíľu, vo dne i v noci, vždy nablízku, pozorná a pohrúžená do modlitby.

Po dvoch týždňoch v nemocnici sa mužovi konečne podarilo zašepkať prvé slová. V očiach sa mu zablykli dve veľikánske slzy a zahanbene zašepkal: „Som ja ale somár. Nikdy by som neveril, že ma tak ľúbiš!“

A ona so svojím zvyčajným úsmevom, láskavým a žiarivým, mu polohlasne zašepkala do ucha: „Ty sa v tom nevyznáš!“

Zbierky v roku 2023

(dátumy a účely jednotlivých zbierok)

GTF PU + CIRKEVNÉ ŠKOLY

15. január

Účelom zbierky je finančná pomoc na rozvoj Gréckokatolíckej teologickej fakulty v Prešove a pre potreby cirkevných škôl Prešovskej archieparchie.

PODPORNÝ FOND

05. február / 10. september

Účelom zbierky je zabezpečiť chod všetkých komisií Arcibiskupstva a na zvládnutie pastoračných aktivít.

CHARITA

26. február / 3. december

Účelom zbierky je zabezpečiť chod všetkých komisií Arcibiskupstva a na zvládnutie pastoračných aktivít v rámci kalendárneho roka.

BOŽÍ HROB

7. apríl

Financie zo zbierky slúžia na podporu Baziliky Božieho hrobu a svätých miest v Jeruzaleme, kde je málo kresťanov.

SEMINÁR

30. apríl / 12. november

Financie z tejto zbierky pomáhajú vykryť deficit chodu seminára, ktorý vzniká iba čiastočným pokrytím všetkých požiadaviek.

KATOLÍCKE MASMÉDIÁ

21. máj

Účelom zbierky je finančne podporiť katolícku médiu – tlačovú a elektronickú, pretože sú veľmi nápomocné pri pastorácii a evanjelizácii.

NA DOBROČINNÉ DIELA SV. OTCA

29. jún

Účelom zbierky je podpora charitatívnych cieľov a potrieb Svätého Otca.

SVOJPOMOCNÝ FOND PRE FARNOSTI

16. júl

Účelom je podpora nesolventných farností a vykrytie aspoň z časti žiadosti o finančnú podporu nesolventných farností v rámci archieparchie.

KATECHIZÁCIA A KATOLÍCKE ŠKOLY

06. august

Účelom zbierky je finančne podporiť katolícku školu a pomáhať pri zaisťovaní náboženskej výchovy detí a mládeže.

MISIE

22. október

Financie z tejto zbierky slúžia na podporu misijných aktivít a projektov v rámci Cirkvi.